

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34392
Nom	Ètica i legislació professional
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau d'Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	3	Altres casos
1213 - Grau d'Infermeria (Ontinyent)	Facultat d'Infermeria i Podologia	3	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau d'Infermeria	20 - Matèries pròpies Obligatòries de la Universitat de València	Obligatòria
1213 - Grau d'Infermeria (Ontinyent)	20 - Matèries pròpies Obligatòries de la Universitat de València	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MUÑOZ FERRIOL, MARIA AMPARO	170 - Filosofia del Dret, Moral i Política
PEREZ ZAFRILLA, PEDRO JESUS	170 - Filosofia del Dret, Moral i Política
SIURANA APARISI, JUAN CARLOS	170 - Filosofia del Dret, Moral i Política

RESUM

Una de les raons que justifica l'estudi d'aquesta assignatura és la presència de l'ètica i les normes professionals en el camp sanitari a l'hora de prendre decisions.

Tots sabem que l'ètica i la legislació tenen una estreta relació i que seria impossible aplicar les normes si no estiguessin basades en els valors morals sostinguts per la societat i cadascuna de les persones que la conformen;

però, en ocasions, aquestes dues disciplines es confonen i s'utilitzen indistintament, per això, haurem d'aclarir les possibles confusions per ajudar a prendre les millors decisions en el camp sanitari i, especialment, en l'àmbit de la infermeria.

Aquesta assignatura vol contribuir a la presa de consciència professional dels futurs professionals de la

infermeria, que es manifesta en un comportament social responsable sobre els deures específics d'aquesta professió.

A més, aquesta assignatura pretén col·laborar en la formació de professionals de la infermeria en el marc d'una ciutadania integral, perquè els alumnes siguin capaços d'apreciar la necessitat d'una ètica cívica que permeti reconèixer i viure el pluralisme com una possibilitat per créixer moralment, tant de forma personal com a social.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Donat el seu caràcter de formació obligatòria, només es precisen els requisits necessaris per accedir inicialment als estudis de Grau.

COMPETÈNCIES

1200 - Grau d'Infermeria

- Treballar en equip, entenent aquest com a unitat bàsica en què s'integren, estructuren i organitzen, de forma uni- o multidisciplinària i interdisciplinària, els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials, com a forma d'assegurar la qualitat de l'atenció sanitària.
- Mantenir i actualitzar la competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge de manera autònoma de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat en l'atenció a la salut.
- Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Identificar els determinants de la salut, tant biològics com demogràfics, ambientals, socials, econòmics, culturals, psicològics i de gènere, analitzar la seua influència en les condicions de vida i treball de la població i la seua repercussió en el procés de salut-malaltia.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica, biomèdica i sanitària, per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i epidemiològica.
- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives, de promoció de la salut i d'investigació.
- Tenir en l'activitat professional un punt de vista crític, creatiu, constructiu i orientat a la investigació en salut.
- Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de l'estat de salut de les persones.

- Adquirir la formació bàsica per a l'activitat investigadora, i identificar els elements i fases que intervenen en el procés d'investigació.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes aplicant, entre d'altres, l'enfocament de gènere.
- Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació de les cures de salut.
- Treball fi de grau. Matèria transversal el treball de la qual es realitzarà associat a diferents matèries.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

L'objectiu últim de la formació en aquesta assignatura és aconseguir que siguem millors professionals, ciutadans i persones, més reflexius, més autèntics, més lliures, més crítics amb les injustícies, més prudents, més racionals i raonables, més respectuosos, més compromesos amb solucionar els problemes de l'àmbit sanitari i amb una formació que afavoreixi l'excel·lència professional. S'ha d'evitar l'adoctrinament, però també s'ha d'evitar quedar-nos només amb la mera informació i instrucció.

Es fomentarà el desenvolupament de les tècniques relacionades amb la investigació en aquest camp, així com també les habilitats relacionades amb la detecció i resolució de problemes ètics.

L'adquisició d'aquestes habilitats permet descobrir els conflictes ètics que bateguen en les professions sanitàries, analitzar-los críticament per prendre decisions que siguin èticament consistents i obrir noves possibilitats a través dels processos de deliberació.

En aquest sentit, els resultats d'aprenentatge són els següents:

1. Saber com accedir a la informació sobre els diversos temes ètics que afecten a la professió sanitària.
2. Saber utilitzar la documentació.
3. Adquirir l'habilitat de reconèixer els aspectes ètics en les diverses organitzacions i professions sanitàries, sabent identificar els conflictes morals i els valors en joc.
4. Analitzar crítica i sistemàticament aquests aspectes.
5. Integrar aquestes dimensions en el procés continu de presa de decisions i en l'argumentació racional.
6. Llegir i treballar una obra bàsica que situï la reflexió dels problemes que es presenten en les professions sanitàries.
7. Receptivitat i atenció respecte als aspectes ètics en els diversos àmbits de la sanitat. - Plantejament de dubtes, problemes i crítiques.
8. Diàleg sincer sobre aquests problemes amb les persones que tenen postures diferents des de l'actitud d'escolta i respecte actiu.
9. Interiorització, incorporant aquestes actituds a la jerarquia de valors.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Temari

1. L'àmbit de l'ètica.

Moral i dret: ètica i legislació.

2. Els éssers humans són subjectes morals.

3. Fonamentació de la moral.

4. El judici moral.

5. Ètica cívica i ètiques aplicades.

6. Ètica de les professions i de les organitzacions i institucions.

7. Ètica sanitària.

L'àmbit de la bioètica i les seves metes.

Principis de la bioètica.

La dignitat de la persona des de la bioètica.

8. El sentit de la infermeria.

El ben intern de la infermeria.

Actituds d'una infermeria madura.

9. Ètica de les organitzacions sanitàries.

Distribució, gestió i responsabilitat de les despeses sanitàries.

Models d'empresa sanitària.

10. Marco deontològic i legal de la infermeria.

Els codis d'ètica: el codi deontològic de la medicina i de la infermeria.

Legislació que regula l'exercici de la infermeria.

Desafiaments ètics en les relacions assistencials: les relacions personal sanitari-pacient; les relacions entre el personal sanitari; el consentiment informat; la confidencialitat; els comitès d'ètica

Per un model deliberatiu de professió.

11. Codi de conducta i bones pràctiques en matèria d'igualtat de gènere.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	39,00	100
Pràctiques en aula	4,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	4,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	15,50	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	4,00	0
Resolució de casos pràctics	4,00	0

TOTAL	112,50
-------	--------

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia a seguir combinarà, en funció del tipus d'activitat realitzada (classe teòrica, classe pràctica, tutoria) les següents modalitats de treball: exposició del professor, exposició dels alumnes, lectures tutoritzades, debats, comentari de textos.

- a) Classes teòriques: Es dedicaran a l'anàlisi, estudi i comprensió dels conceptes fonamentals inclosos al programa de l'assignatura. Els conceptes i teories més complexos seran explicats pel professorat i en tots ells es realitzaran, en la mateixa sessió, exercicis i activitats complementàries per part dels alumnes per facilitar la seva comprensió.
- b) Preparació de classes teòriques: Els alumnes hauran d'assistir a les classes teòriques havent llegit el material que, per a cada sessió, hagi recomanat el professor.
- c) Classes pràctiques: Els alumnes rebran materials de pràctiques amb les activitats a treballar en grup, les quals estaran en relació amb els continguts treballats i estudiats a nivell teòric. Consistiran en l'anàlisi i comentari de textos. Algunes d'aquestes activitats s'exposaran i analitzaran a nivell de grup.
- d) Preparació de classes pràctiques: Els alumnes hauran d'assistir a les classes pràctiques havent llegit el material que, per a cada sessió, hagi recomanat el professor.
- i) Preparació de treballs pràctics: Al llarg del curs els alumnes hauran de preparar almenys un treball, bé individualment, bé en equip, sota l'adreça i supervisió del professor.
- f) Tutories: Les tutories es programaran tant per a la preparació i supervisió del treball pràctic com per a altres consultes.

AVALUACIÓ

L'avaluació constarà de dos parts diferenciades:

1. Examen escrit individual (en les dates que es determinen oficialment) sobre els continguts explicats en classe.

Aquesta prova valora el domini conceptual i tècnic de la matèria i tindrà un valor del 80% de la nota final.

2. Preparació i exposició del treball en grup. En aquesta prova es prendran en consideració les habilitats de recerca bibliogràfica i informació, l'organització temporal del treball realitzat, l'organització de les idees i arguments expressats, la redacció i exposició adequades, l'originalitat, actualitat i interès del tema

Aquesta prova tindrà un valor del 20% de la nota final.

Per aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari aconseguir el menys el 40% de les puntuació màxima en la part teòrica.

Criteris d'avaluació:

1. Teoria

- Domini de la terminologia específica i precisió conceptual.
- Claredat en l'exposició escrita i capacitat de síntesi.
- Exposició ordenada, sistemàtica i documentada dels continguts de la disciplina.
- Elaboració crítica i fonamentada de l'aprenentatge.
- Correcció gramatical i sintàctica de l'expressió.

2. Pràctiques

- Assistència a classe.
- Participació activa, compromís i interès.
- Qualitat dels treballs presentats: adequació als conceptes teòrics explicats, elaboració, originalitat, incorporació d'informació addicional, etc..
- Compliment dels terminis de lliurament establerts.
- Claredat de l'exposició, organització de les idees, capacitat de síntesi.
- Riquesa, originalitat i pertinència de les idees i opinions personals.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Arroyo M P, Cortina A, Torralba M J., Zugasti, J. *Ética y legislación en enfermería*. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana, 1997.
- Cortina A, Martínez E. *Ética*. Madrid: Akal, 1996.
- Gracia D. *Fundamentos de bioética*. Madrid: Eudema, 1989.
- Gracia D. *Como arqueros al blanco. Estudios de bioética*. Madrid: Triacastela, 2004.
- Gracia D, Júdez J. (eds.). *Ética en la práctica clínica*. Madrid: Triacastela, 2004.

Pérez Zafrilla, Pedro Jesús. *Ética y legislación de las profesiones sanitarias*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.

Complementàries

- Conill J. Horizontes de economía ética.
Madrid: Tecnos, 2004.
- Cortina A. La ética de la sociedad civil.
Madrid: Anaya, 1994.
- Cortina A, Conill, J (dirs.). Diez palabras clave en Ética de las profesiones.
Estella: Verbo Divino, 2000.
- Cortina A, García-Marzá D (eds.). Razón pública y éticas aplicadas. Los caminos de la razón práctica en una sociedad pluralista. Madrid: Tecnos, 2003.
- Couceiro A (ed.). Bioética para clínicos.
Madrid: Triacastela, 1999.
- Gafo J. Diez palabras clave en bioética.
Estella: Verbo Divino, 1997.
- Jonas H. Técnica, medicina y ética.
Barcelona: Paidós, (s/a).
- Simón P. (ed.). Ética de las organizaciones sanitarias. Nuevos modelos de calidad.
Madrid: Triacastela, 2005.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

GRUPOS DEL SEGUNDO SEMESTRE (B, C)

1. Contenidos

Sin modificaciones respecto a la guía docente

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Sin modificaciones respecto a la guía docente

3. Metodología docente

Se implementará el método de la videoconferencia tanto en la parte teórica como para la parte práctica.

Se subirán materiales al Aula Virtual (power points, artículos, videos, ...).

Se programarán Tareas para que el alumnado pueda subir los trabajos (individuales y/o en grupo) al Aula Virtual.

El trabajo voluntario se ha sustituido por un análisis de la documentación sobre el coronavirus elaborada por el Comité de Bioética de España.

4. Evaluación

La ponderación de las partes teórica y práctica varía: Pasa de ser un 80%/20% respectivamente a ponderarse de la siguiente manera:

- Parte Teórica: 60%.
- Parte Práctica: 40%.

El examen se realizará on-line. Se subirá el examen al Aula virtual en la forma de Tarea con un plazo limitado de realización. El alumnado deberá realizar y subir su respuesta dentro del plazo estipulado.

5. Bibliografía

Sin modificaciones respecto a la guía docente